

"ПРОЛЕТАРІ УСІХ КРАІН — ЄДНАЙТЕСЯ".

Я часто читав на робітничих газетах сю налісь. Вона навіть була для них необхідна, вона з ними майже родила ся. Вона майже така — як назва газети, книжки, журналу. І помічали її — тільки беручи перший раз нову, невідану газету. А там губить ся, розпливається ся в очах — видиш і не бачиш! звичайно — ясно й зрозуміло.

Але бувають хвили — коли ся природна налісь чимсь захоплює. Се буває тоді — коли прочитавши по два й три рази усю газету — вертаєш опять до її назви; тоді — провіряючи усе написане — просліджуєш назву, форму букв, їх розміщення, випробуєш тривкість паперу, запашку, провіряєш перший раз нову, невідану газету. А там губить ся, розпливається ся в очах — видиш і не бачиш! звичайно — ясно й зрозуміло.

...Пролетарі! — Чому не робітники? Чому не визискувані, пригноблені, обдурені, голодні, босі, мешканці сутерин й підземних хідників? — Усе правдиво — та... неувчало. Робітник — той, що мов тїнь, мов заклятий мандрівний дух, снуєть ся кудись довгими вулицями міста; той, якому недоспана ніч засуває потемнілі очі, у якого невмигальний бруд фабрики гризе тіло, розкупувдене волосся ріже чоло, спітнілі брудні очі гнуть ноги. Його хриплий голос кидає прокляти, ріже ранний свіжий воздух. Робітник — снуєть ся "туди" — де робітники у певному, рівномірному віддаленню, мов патрулі війська, розбивають ранню тишину вулиці. — А вечором вони гуртом вертають "назад" — і тяжка денна утомла впливає у їх душі спокій рівноваги, покою, примирення. Утомлені, вялі, мов підкошені ноги — мов у туриста на верх гори — стукають об мійське каміння і жадно тягнуть ся до себе.

Пригноблені... Се ті, у яких тіло й душа будять жалість, яких думка б'єть ся сама в собі, мов зловлена риба у тісній бочці. Лице їх жовте, скривлене, порізане грубими морщинами і чорне — як сама журба. Вони й покірні — та грізні. Вони й тихі — та небезпечні. Вони — мов та жидівська шкапа, висохла, з облізлого гривою, полинялою шерстю, опухлими ногами. Але... вони... у них буває лють на себе, на свою жінку, своїх дітей, своїх сусідів із другого кута. Вони небезпечні — для тих, яких доля сплела тісно з ними в щоденному життю — для тих же самих пригноблених!

Обдурені, босі, голодні... Се ті, які із сорому за свій зверхний вигляд ховають ся по темних закутках міста, шукають собі леговиська на самих краях вулиці, далеко від світла дня і людського ока, закопують ся в землю, замурують шибки й загорожують вікна залізними ґратами. Се ті, які без злоби й прокляти не можуть дивитись на усі витвори фабричного, кравецького і шевського промислу, нависаних на щасливий від них людей. У них будить ся лють, — бо вони знають, що се їхні руки, їхня кров і піт — перемінені в шестнадцять одяг для других. Вони кленуть себе й тих, — бо вони безсилі, заковані. І та безсильність каже їм утікати і з риданням ховатись від усіх, усіх. Кудю йти? Як бути? Вони не знають! Не знають, бо вони тільки обдурені й босі!

Голодні! Голод — силач! Він кидає голодного на такого ж голодного, він хвтає його за горло і насасуєть ся їх кровю. У його корчить ся лице від корчів жолудка, у його заворот від болю голови. У його засмажені, запеклі, обгорілі уста — горячка з голоду. На висохлому лиці горять божевільні очі. І мов зранений звір — він безсило кидаєть ся на землю і жде смерті... Жде смерті, бо не знає, як жити!

Ві усі мешканці сутерин, пивниць, льохів — хто ви є? Ви є ті що вдихаєть сировість землі, що своїми ліктями обтираєть зацівілі кути пивниць, що вдихаєть випар панських брудів — і наживаєть сухоти. Ви є тільки ті, яких діти сидять у кутках голі, немиті, нечесані і бліді. Пивнична ростина. — Ви є ті, яким маленькі заграбовані пивничні віконця засипає пил панських карет і не пускає туди проміння сонця.

Темрява, безпросвітна темрява розпустила свої чорні, смертоносні крила над робітником, обдуртим, голодним. Але... народив ся пролетар з батька — робітника і матері робітничої, обдуреного, голий, голодний, в темній пивниці — він родив ся. І він прийняв на свої плечі усе, чого хотів батьків; він робітник, він пригноблений, обдурений, голодний, він живе в пивниці. Але він родив ся ще з бунтом проти того усього; він прагне від світання до смеркання — але він не хоче того. Він пригноблений — але він шукає виходу із того. Він обдурений — але хоче одягти ся. Він живе в пивниці — але хоче жити у світліх і сонячних кімнатах. Він хоче — бо він повстав проти усього давнього і теперішнього.

Він живучи в теперішності — шукає будучини! Він шукає шляху в то царство будучого щастя, він шукає друзів пройти сей шлях, бо він знає, що хоч сей шлях важкий, але можливий. Він веде по тому шляху своїх дітей, щоб, не дійшовши самому, вони пішли далі, ближше щастя.

Він пролетар — бо має свідомість пролетарську, клясову. І тим він ріжнить ся від робітника, обдуреного, пригнобленого. І він кличе усіх робітників, усіх тих, що стогнуть і плачуть — стати пролетарями, бо знає, що усі вони найскорше можуть ними стати.

Але сили пригнобленого, визискуваного робітника слабкі — і тому він кличе з'єднатись, щоб сили їхні були більші, щоб сили одиниці творили велику силу пролетарів.

А щоб ті сили були найбільші, якомога, він перескакує усі кордони, він перетворює робітників в пролетарів усіх країн. Усіх країн, бо стїна, яка стоїть на дорозі, тягнеть ся через усі країни. І та стїна страшно кріпка, сильніша за усі твердині.

"Єднайте ся"!.. Хіба ви не з'єднані? А випах фабрики, а смердячий дим, а голод, нужда, вохкість підземних льохів — а ваші виснажені, збідвані лица — вас не з'єднали? З'єднали! З'єднали нерозривно робітників, голодних, голий, але не з'єднали пролетарів, свідомих, готових до борби із усім нещастем того з'єднання димом фабрики, голодом, сутеринами. Єдність пролетарів, що-йно творить ся, міцніє, — пролетарська свідомість що-йно виступає в похід на борбу, а де резерви?..

Творить робітники — пролетарську армію, поповняють її.

"Пролетарі усіх країн, єднайтеся!"

"Роб. Газета".

Т. Орт.

РАДА НАРОДІВ.

Закінчив ся київський з'їзд представників народів і областей, що стоять на ґрунті федерації. Невеликий по числі учасників сей з'їзд має проте дуже велике значіння. Представлена на ньому була величезна більшість недержавних національностей Росії; ті народи, які не спромоглись прислати представників, надісланими телеграмами і привітаннями зазначили свою спільність з тою роботою, яку провадив з'їзд.

На з'їзді виявилась повна солідарність всіх народів в домаганні перетворення Росії в федеративну державу. В цілях дальшої організації і єдності змагань всіх недержавних народів у членство в Київську раду народів; ся рада матиме своїм завданням дбати про те, аби гасла федерації були переведені в життя.

З теоретичного домагання гасло федерації стає тепер для всіх об'єднаних народів Росії лозунгом практичної політики і боротьби.

Треба побажати, щоб рада народів, як найживіше провадила свою роботу, щоб всі недержавні народи виявили як найбільший інтерес до неї, як найбільшу виявляли їй піддержку.

Переведення федерації лежить не тільки в інтересах недержавних народів, не тільки для них федерація забезпечить можливість вільного розвитку, вільної боротьби.

Лозунг федерації і здійснене його в життю являєть ся справою, з якою тісно зв'язаний розвиток революції і скріплене основ нового ладу.

В хвилю, що переживає тепер Росія, тільки шляхом розвитку місцевого життя і самодіяльності, шляхом повного використання тих творчих сил, що мають їх недержавні народи, може дійти революція до своєї остаточної перемоги і торжества.

Мусіли би через те витати заявлене і утворене сеї ради народів всім кругом російської революційної демократії, мусіли би бачити в ній ще нове збільшене, новий зріст сил революції.

Та тільки сумніваємось, чи станеть ся воно так на ділі. І досі ще не вся російська революційна демократія позбулась цілком централістичних "сбєдінительних" настроїв, сих пережитків царського режиму. І досі ще в певній частині російської революційної демократії з недовіром і безпечною стрічають федеративні домагання недержавних народів.

"Робітничая Газета".

ПОЗІР!

ЧУЙНО!

ПЕРШИЙ РАЗ В ГЕМІЛТОНІ
"ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ
ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ".

народна драма зі співами і танцями в 5-ох діях
М.Старицького — виставить
Театральна Дружина при В.У.С.Д.П. в Гемілтоні

В СУБОТУ, 15-ГО ГРУДНЯ, С. Р.
в І. О. О. Р. TEMPLE HALL, 41 Gore St.
під управою Т. Івана Квасяка (Дороша)
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 8-Я ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: \$1.50, \$1.00, 75, 50 і 35 цт.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ МІСТА ГЕМІЛТОНІ!
Отсе Тобі нагода побачити на сцені образ, в яким мов у зеркалі відбиваєть ся богата українська мужицька душа!

Тож забудьте, дорогі Товариші і Товаришки, на щоденні турботи, а приходіть громадно на "УКРАЇНСЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ"

РОБІТНИК І ЙОГО БУДУЧНІСТЬ.

Робітник повинен бути паном світа.

А бачимо, що замість того, в кожній країні на світі панують сі, що визискують робітника.

І так воно було через усі віки відколи народ почав пняти ся на гору поступу і обернув своє обличчя до світла.

Тепер же його боротьба починає видавати овочі і будучність готуєть ся до робітничого визволення.

Сьогодні робітничая кляса є замітною не тільки по закопах і заводах, але й на міських переговорах, в галлях законодавчих, а навіть і в "екзекутивній палаті".

Звільна, але постійно, робітничая кляса приходить до влади над собою, розвиваючи свій ум, рівнож що й свої мускули, та учить ся, як думати для себе подібно, як навчила ся втворювати багатства для всіх владців.

Робітничий рух є найвищим рухом в історії.

Він знаменує пробуджене на родів і є символом надій людства. Усе, що є суцільним в нашому матеріальному житті і усе, що є життєвим і основним в релігії, містить ся у визвольній програмі робітничого руху.

Довгі віки долею робітника було терпіти мовчки гнет і несправедливість і аж тепер, на решті, робітник заходить ся заводити новий лад та хіснуватись привілеями.

Робітник, клясово свідомий, є наймогутнішою силою в світі. Ніщо, абсолютно ніщо, не може їй оперти ся.

Робітник є сирим матеріалом кожної людської інституції, порушуючою силою всякого поступу, вязанем усеї цивілізації.

Без робітника наступив би наглий упадок всього, а руїна і безладде вкрили би лице землі.

Праця є чітким сотворителем і сьогодні вона сотворює новий світ, світ волі, світ обов'язку і світ радощів для всіх дітей Адамів.

Юджін В. Дебс.

Робітник тоді тільки святає, коли капіталіст прожене його з роботи.

Земля з своїми багатствами повинна бути для всіх людей, а не лише для горстки визискувачів.

Америка демократична країна, говорять. — Се неправда! Все майно в руках кількох людей, а не народа.

ОВОЧІ ВІЙНИ.

Якою ціною платить собі людство за ненаситні апетити капіталістів, видно з сліду: чоті замітки:

"Діло Народа" на основі даних копенгагського іститута розслідувань соціальних наслідств війни, так представляє мінімальні втрати за 3 роки всіх воюючих держав:

Убитих і ранених	24,000,000
Самих убитих	7,000,000
Інвалідів	5,000,000
Зменшене родження дітей	9,000,000

Воєнні пожички всіх держав сагають 70 мільярдів доларів.

Есл би з 7,000,000 убитих устроїти похоронну процесію, то вона протягнеть ся на 14,000 кілометрів себто від Парижа до Владивостока.

А чи обчислив копенгагський іститут глибину того моря, яке повсталоб з сліз материн, жінок і сиріт?

Чи можна зміряти величину всіх страждань і мук, принесених війною всему людству?

Тільки соціалісти борять ся за те, щоб всі люди були добре живлені, убрані і мешкали в гарних домах.

Чи ціни високі чи низькі, — капіталіст все своє дістане.

ДО ТЕБЕ, БРАТЕ РОБІТНИКУ!

Чи думаєш вічно будувати на нам автомобілі, а сам пішком ходити?

Чи думаєш вічно будувати гарні доми і мешкати в хлівах?

Будувати залізничні дороги і ніколи ними не їздити?

Добувати вугіль і мерзнути від зима?

Працювати коло поживи і бути голодним?

Виробляти все і нічого не мати?

Стракувати за ліпшу долю а голосувати на гнобителів? Де твій розум?

ЗАХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

Оправляю фотографії по найнижших цінах: малі — по 15ц., більші по 25ц., а ще більші по 50ц. Великі фотографії до відмалювання на великі.

Рівнож можна набути в мене образи готові оправлені. Приймаю малі фотографії до відмалювання на великі.

3 роботи буде вдоволені.

ІВАН СТАРЖЕК

297 Dufferin, cor. Charles.

WINNIPEG, MAN.

ПРИНИМАЄТЬ СЯ ПЕРЕДПЛАТУ
на робітничу, соціалістичну тижневу часопись

"РОБІТНИЧЕ СЛОВО"

"Робітничє Слово" є видане робітниками в цілі ширена просвіти і соціалістичної науки.

Передплата вносить:
В Канаді на рік \$1.50, на пів року 80ц., за границею на рік \$1.75, на пів року 90ц.

Ціна поодинокого числа 3 ц. Оказові числа всилаємо даром.

"ROBITNYCHE SLOVO"

Box 64 Toronto, Ont., Canada.

РОБІТНИКИ! ЧИТАЙТЕ ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
СОЦІАЛІСТИЧНИЙ ДНЕВНИК

"РОБІТНИК",

котрий завжди боронить Ваші інтереси.

Передплата вносить:

На рік	\$4.00
На пів року	2.75
На 3 місяці	1.50

Засилайте передплату на таку адресу:

"ROBITNYK"

2335 W. 11th St. Cleveland, Ohio.

НЕБУВАЛА НОВІСТІ!

Альбум історії світової війни, в фотографічних кольорових образах.

Сей прекрасний альбум, в формі великої книги 11х16 цалів, займає кількадесть сторін друку на красивих папері, містить в собі множені найновіших фотографій зі всіх фронтів теперішньої великої світової війни. Є він милою пам'яткою в кожній домі. Неодин в ній знайде фотографію своїх родинних сторін, свою хату, село та містечко. Неодин знайде все, що Вас інтересує, в ПРЕКРАСНИХ КОЛЬОРОВИХ ОБРАЗОХ. Сей прекрасний альбум, кожний повинен собі його спровадити! Ціна альбума з пересилкою 25 цт., 2 за 45 цт. Наклад не великий. Проте спішіть ся з замовленнями, щоб опісля не було запізно.

Замовлення і належність просить ся слати моні-ордером або марками на адресу:

K. PIASECKI, 205 East 14th St., New York, N. Y.

ВИСЛІД МІЙСЬКИХ БОРІВ В ВІННІ

При останніх мійських борах в Вінніпегу відомо велике число голів на кандидатів на мейоралдерманів і пр.

Мейором зібрав понятий Ф.Г.Дейвідсон, стію 2208 голосів. Керів вибрано поновому.

З усіх бувших членів кої ради, що старали ся вибрати поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін вибраний більшістю голів.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що мав знова з рамені демократичної партії в п'яті, зібрав поновому вибрану Сімсон, в шестій вих представителів до ради вибрано трох.

Тов. Дж. Квін, що